

Şahin, H., Kıl, G. (2018). Yabancı dil öğretiminde bellek destekleyicilerden anahtar sözcük yönteminin öğrencilerin sözcük dağarcığını geliştirmeye ve kalıcılığa etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (1), 493-506.

Geliş Tarihi: 08/08/2017

Kabul Tarihi: 22/01/2018

## **YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE BELLEK DESTEKLEYİCİLERDEN ANAHTAR SÖZCÜK YÖNTEMİNİN ÖĞRENCİLERİN SÖZCÜK DAĞARCIĞINI GELİŞTİRMEYE VE KALICILIĞA ETKİSİ\***

Harun ŞAHİN\*\*  
Güngör KİL\*\*\*

### **ÖZET**

Bu çalışmanın amacı, bellek destekleyicilerden anahtar sözcük yönteminin öğrencilerin İngilizce sözcük dağarcığını geliştirmeye etkisini ortaya koymaktır. Araştırmanın çalışma grubunu, Burdur Bucak ilçesindeki bir ortaokulda iki şube 5. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma ön-test- son-test kontrol gruplu yarı deneysel modele göre yürütülmüştür. Araştırmada, öğrencilerin akademik başarı düzeylerinin saptanmasında 25 sorudan oluşan başarı testinden yararlanılmıştır. Veriler, SPSS paket programından yararlanılarak bağımsız gruplar t-testi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Çalışmada uygulanan kalıcılık testi sonucunda da deney grubu öğrencilerinin son-test puanları ile kalıcılık testi başarı puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Sonuç olarak, deney grubu öğrencilerinin öğrenmelerinin kalıcı olduğu söylenebilir. Bu bağlamda, yabancı dil öğreniminde anahtar sözcük yönteminin kullanılması önerilebilir.

**Anahtar Kelimeler:** İngilizce, kelime öğretimi, kodlama, bellek destekleyici, anahtar sözcük yöntemi

## **THE EFFECTS OF KEYWORD METHOD AS A MNEMONIC ON DEVELOPING VOCABULARY LEARNING OF STUDENTS AND RETENTION IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING**

### **ABSTRACT**

The purpose of this study is to investigate the effects of keyword method as a mnemonic on developing vocabulary knowledge of students. Study group of this research consists of two classes fifth-grade primary school students in Bucak district of Burdur province. The study has been carried out by using pre-test post-test control grouped quasi-experimental model. To determine academic achievement levels of students, academic achievement test which consists of 25 items has been used. The obtained data have been analyzed by using the independent group's T-test analysis technique in SPSS packaged software. According to the results of the analysis, there has been a meaningful difference in support of the experimental group. As a result of retention test, it has been found that there was no meaningful difference between the post-test and retention test results of the experimental group. So it can be said that learnings of experimental group students are permanent. In this sense, using keyword method in English lesson can be suggested.

**Key words:** English, vocabulary teaching, encoding, mnemonics, the keyword method

\* Bu çalışma 31 Mayıs- 3 Haziran 2016 tarihinde düzenlenen III. Uluslararası Avrasya Eğitim Araştırmaları Kongresi'nde (III. International Eurasian Educational Research Congress) sunulan sözel bildirdiden üretilmiştir.

\*\* Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, harunsahin@mehmetakif.edu.tr

\*\*\* Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, gungor.kil@gmail.com

## 1.GİRİŞ

Günümüz dünyasında en önemli iletişim aracının dil olduğu söylenebilir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte toplumlararası iletişim artmıştır. Bununla birlikte sosyal, kültürel ve ekonomik ilişkilerin de artması sonucu tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yabancı dil öğrenmenin ayrıcalık olmaktan çıkarak bir ihtiyaç hatta zorunluluk haline geldiği söylenebilir. Bu bağlamda yabancı dil öğrenen ve öğreten herkesin dil' i öncelikle bir iletişim aracı olarak görmesi gerekmektedir (Paker, 2012). Ayrıca yabancı dil aracılığıyla uluslararası işbirliği ve kültürlerarası yakınlaşma ve hoşgörünün oluşmasına da zemin hazırladığı söylenebilir (Hanbay, 2013).

Yabancı dil öğrenme; her yaştaki bireyler için gerekli olması ve dünyada olduğu gibi Türkiye'de de titizlikle üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Ülkemizde yıllardır yabancı dil öğretimi konularında akademik çalışmalar yapılmaktadır. Ancak yabancı dil öğrenmede hala sorunlar yaşandığı ve güncelliğini koruduğu söylenebilir.

Bir dili, okumak, anlamak ve konuşmak için hiç şüphesiz sözcük bilgisine sahip olmak oldukça önemlidir. Ülkemizde öğrenciler yabancı dildeki sözcükleri saatler harcayarak 'ezberci' bir yöntemle öğrenmeye çalışmakla birlikte, ezberlenen sözcüklerin kalıcılığı ve öğrenilmesinde zorluklar yaşamakta ve sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Bilgi toplumunda sınırların kalktığı bu çağda bile ülkemizde öğrencilerin maalesef basit cümleler dahi kurabilecek yabancı dil bilgisine sahip olmadıkları söylenebilir (Yılmaz, 2008 ).

Çağımız eğitim anlayışı öğrenmenin etkili ve kalıcı olması hususunda öğretmene en etkili öğretim yönteminin seçilmesi ve kullanılması ile ilgili sorumluluklar yüklemektedir (Bayrakçeken, Doymuş, ve Doğan, 2015). Bu bağlamda, yabancı dilde sözcük öğretimi konusunda da yaşanan sorunların giderilmesinde ve sözcüklerin kalıcı olarak belleğe yerleştirilmesinde kodlama yönteminin etkili olduğu düşünülmektedir. Kodlama yöntemi, işleyen bellekte yer alan bilgilerin uzun süreli bellekte önceden var olan bilgilerle ilişkilendirilerek, uzun süreli belleğe gönderilme süreci olarak tanımlanabilir (Senemoğlu, 2015). Beyin bilgiyi aldığı gibi aynı zamanda da onu işler (Açıkgöz, 2014). Bu amaca yönelik işlenen bilginin uzun süreli belleğe gönderilmesinde bellek destekleyicilerden yararlanılabilir. Belleğin çalışmasını daha etkili hale getirmek için eski Yunanlılar'ın geliştirdiği (Yunan bellek tanrıçası Mne-mosyne'den esinlenerek) mnemonic adı verilen özel bellek destekleme tekniklerinin kullanılması faydalı olabilir (Korkmaz ve Mahiroğlu, 2007).

Yabancı dilde sözcük öğretimine ilişkin öğrenme yaşantısı düzenlerken, bilgileri anlamlandırmak amacıyla kodlamalar yapmak için bellek destekleyicilerden yararlanmak oldukça önemlidir. Bellek destekleyici stratejiler, öğrenilecek konu ile ilgili doğal olarak yer almayan ilişkileri, çağrışımları meydana getirerek kodlamaya yardım eden stratejilerdir. Bu stratejiler öğrenmeyi ve hatırlamayı kolaylaştırarak öğrenilen bilginin kalıcı olmasına yardım ederler (Açıkgöz, 2016). Bellek destekleyicilerden 'anahtar sözcük ' yöntemi kullanılarak anlamlandırılan bilgi uzun süreli belleğe gönderilmekte ve daha kalıcı bir öğrenme gerçekleşmektedir. Anahtar sözcük yöntemi; bir dildeki sözcüğün yabancı dildeki başka bir sözcükle anlamsal olarak doğrudan bir ilişkiye sahip olmamakla birlikte sözcüğün tamamının ya da bir bölümünün sadece ses benzerliğine sahip olması şeklinde tanımlanabilir (Atkinson, 1975). Anahtar sözcük yönteminde yabancı dilde yeni öğrenilecek sözcükler daha önce anadilde öğrenilmiş ve sesteşim

açısından yabancı dildeki sözcüklerle benzeşen anahtar kelimelerle birleştirilerek anlamlandırılır (Oflaz, 2017). Anahtar sözcük yönteminin yabancı dildeki sözcükleri öğrenmede sıklıkla kullanılan bir yöntem olduğu söylenebilir (Senemoğlu, 2015).

### 1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, yabancı dilde öğrencilerin sözcük dağarcığını geliştirmede, bellek destekleyicilerden anahtar sözcük yönteminin ne derecede etkili olduğunu ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın problem ve alt problemleri aşağıdaki şekilde oluşturulmuştur:

#### Problem cümlesi

Yabancı dil öğretiminde bellek destekleyicilerden anahtar sözcük yönteminin kullanımı, öğrencilerin sözcük dağarcığını geliştirmelerini etkilemekte midir?

Alt problemler:

Yabancı dil öğretiminde anahtar sözcük yönteminin kullanımında;

- 1- Deney ve kontrol grubu ön-test akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- 2- Deney grubu ön-test, son-test akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- 3- Kontrol grubu ön-test, son-test akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- 4- Deney ve kontrol grupları son-test akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- 5- Deney grubu son test- kalıcılık testi akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

### 1.2. Araştırmanın Önemi

Bu çalışmanın, İngilizce dersinde bellek destekleyici stratejilerden *Anahtar sözcük yöntemi* (*Keyword method*) uygulanarak düzenlenen öğrenme yaşantılarında, öğrencilerin İngilizce sözcük dağarcıklarını geliştirebilmelerinde ve akademik başarılarının olumlu yönde artırılabilmesinde ve de öğrenmelerinin kalıcılığının artırılması açısından alana önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte çalışmanın sonuçlarının öğretmenleri İngilizce dersinde sözcük öğretimi sürecinde bellek destekleyici stratejileri ve özellikle de *Anahtar sözcük yöntemi*ni kullanımı açısından teşvik edici olabilir.

## 2. YÖNTEM

Bu araştırma araştırmacı tarafından oluşturulan farkların, bağımlı değişken üzerindeki etkisini test etmeye yönelik olduğundan deneysel desenlerden, ön-test son-test kontrol gruplu yarı deneysel yöntem kullanılmıştır. Bu yöntemde hazır grupların ikisi belli değişkenler üzerinde eşleştirilmeye çalışılır ve deney uygulanır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2016).

## 2.1. Katılımcılar

Bu çalışma 2015-2016 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Burdur ili Bucak ilçesinde yer alan bir ortaokulda öğrenim gören 5. sınıf öğrencileri üzerinde yürütülmüştür. Okuldaki 6 şube arasından bizzat araştırmacı olarak da derslerine girilen birbirine denk 2 şube kura çekilerek birisi deney diğeri kontrol grubu olarak belirlenmiştir. *Anahtar sözcük* yönteminin kullanılarak, öğrencilerin sözcük dağarcıklarının geliştirilmesine yönelik öğrenme yaşantılarının düzenlendiği deney grubunu 25 öğrenci (11 erkek, 14 kız), geleneksel öğretim (düz anlatım) yönteminin uygulandığı kontrol grubunu ise 25 öğrenci (15 erkek 10 kız) oluşturmaktadır.

## 2.2. Deney Deseni

Çalışma, ön-test- son-test kontrol gruplu yarı deneysel modele göre yürütülmüştür. Araştırma bir kontrol grubu bir deney grubu üzerinde yürütülmüştür. Deney öncesi her iki gruba da araştırmacı tarafından geliştirilen başarı testi uygulanmıştır. Deney süresince, deney grubuna *anahtar sözcük yöntemi* ile öğrencilerin sözcük dağarcıklarını geliştirmeye yönelik öğrenme etkinlikleri düzenlenmiştir. Kontrol grubuna ise geleneksel (düz anlatım) yöntemi uygulanmıştır. Araştırma sürecinin sonunda her iki gruba da başarı testi son-test olarak uygulanmış ve öğrencilerin yanıtlamaları istenmiştir. Ayrıca son-test uygulamasından yaklaşık bir ay sonra deney grubunda yer alan öğrencilere son-test olarak uygulanan başarı testi kalıcılık testi olarak uygulanmış ve öğrencilerin yanıtlamaları istenmiştir.

## 2.3. Veri Toplama aracı

Bu araştırmanın verilerini toplamak amacıyla araştırmacı tarafından başarı testi geliştirilmiştir.

Başarı testi;

Başarı testinin geliştirilmesi sürecinde “Fitness ve Animal Shelter” üniteleri birlikte ele alınmıştır. Bu doğrultuda 5. sınıf İngilizce öğretim programı incelenerek hedef ve kazanımlar saptanmıştır. İngilizce sözcük bilgilerini ölçmek amacıyla 55 soruluk madde havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan madde havuzu uzman görüşü de alınarak ön inceleme yapılmış ve 43 maddelik ön deneme formu oluşturulmuştur. 43 maddelik ön deneme formu bir önceki yıl bu konuları görmüş olan ve araştırmaya dâhil olmayan 6. sınıflarda toplam 120 öğrenciye uygulanmıştır.

Ön deneme uygulaması sonucunda verilerin madde ve test istatistikleri hesaplanarak kapsam geçerliliğini de düşürmeyecek şekilde madde ayırıcılık indeksi ve güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır. Hesaplama sonucunda, maddelerin güçlük indeksleri 0,50’ye yakın olanlar, madde ayırıcılık indeksleri ise 0,30’un üzerinde olanlar nihai teste dâhil edilmiştir. Kapsam geçerliliği ve tekrar uzman görüşü de dikkate alınarak 25 çoktan seçmeli maddeden oluşan nihai başarı testi elde edilmiştir. Elde edilen testin güvenilirlik katsayısı (KR 20) 0,95 olarak çıkmıştır. Bu sonuç da testin güvenilir olduğunu göstermektedir.

## 2.4. Denel İşlemler

Deneye başlamadan önce araştırmacı tarafından, deney grubundaki öğrencilere sözcük dağarcıklarını geliştirmede *anahtar sözcük* yönteminin ne anlama geldiği ve öğrenmelerine ne gibi etkisi olabileceği açıklanmış ve örnek çalışmalar sunulmuştur.

Gerekli hazırlıklar tamamlandıktan sonra uygulama aşamasına geçilmiştir. Öğrenme sürecinde, “Fitness” ve “Animal Shelter” ünitelerine ilişkin sözcükler araştırmacı tarafından geliştirilen anahtar sözcük yönteminin kullanıldığı öğrenme yaşantılarıyla farklı zamanlarda toplamda 2 haftalık süre içerisinde öğrencilere uygulanmıştır. İki haftalık uygulama süresi sonunda her iki gruba da deneye başlamadan önce uygulanan ön-testler son ölçümleri elde etmek üzere son-test olarak uygulanmıştır. Ayrıca son-test başarı testinin uygulanması sürecinden yaklaşık bir ay sonra son-test kalıcılık testi olarak deney grubu öğrencilerine uygulanmıştır.

### 2.5. Veri Çözümleme Teknikleri

Araştırma süresince veri toplamak amacıyla kullanılan ölçeklerden elde edilen veriler, SPSS 22 paket programı kullanılarak t-testi analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Değerlendirme sonucunda elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

## 3. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu alt başlık altında araştırmanın problem ve alt problemlerine ilişkin bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

### 3.1. Deney ve kontrol grubu ön-test akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

“Deney ve kontrol grubu ön-test akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 1’de verilmiştir.

**Tablo 1.**

*Deney Ve Kontrol Grubu Ön-Test Akademik Başarı Puanlarına İlişkin Bağımsız Gruplar T-Testi Dağılımı*

		N	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p
Ön Test	Kontrol	25	8,12	4,186	48	,031	,975
	Deney	25	8,08	4,838			
<b>Toplam</b>		<b>50</b>					

\*p<,05

Tablo 1’de görüldüğü gibi öğrencilerin sözcük dağarcıklarını geliştirmeye yönelik deney ve kontrol gruplarına uygulanan ön-test akademik başarı puanları incelendiğinde; deney grubu öğrencilerinin akademik başarı puanları ( $\bar{X}= 8,08$ ) ile kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı puanları ( $\bar{X}= 8,12$ ) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (t= ,031, p>,05). Buna göre, deneye başlamadan önce her iki grubun ön-test akademik başarı puanlarının birbirine yakın olduğu ve grupların birbirine denk olduğu söylenebilir.

### 3.2. Deney grubu ön-test son-test akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

“Deney grubu ön-test son-test akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

**Tablo 2.**

*Deney Grubu Ön-test Son-test Akademik Başarı Puanlarına İlişkin İlişkili Örneklemeler için t-Testi Dağılımı*

		N	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p
Deney	Ön-test	25	8,08	4,838	24	-14,425	,000
	Son-test	25	23,64	2,998			
<b>Toplam</b>		<b>50</b>					

\*p<,05

Tablo 2’de görüldüğü gibi, deney grubu öğrencilerinin ön-test son-test akademik başarı puanlarına ilişkin ortalamaları (ön-test için  $\bar{X}=8,08$ , son-test için  $\bar{X}=23,64$ ) arasında son-test akademik başarı puanları lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur (t=-14,425, p<,05). Öğrencilerin sözcük dağarcıklarını geliştirmelerine yönelik anahtar sözcük yönteminin uygulandığı deney grubu öğrencilerinin akademik başarı puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde arttığı görülmüştür. Bu durumda, anahtar sözcük yönteminin öğrencilerin sözcük dağarcıklarını geliştirmelerinde oldukça etkili olduğu söylenebilir.

### 3.3. Kontrol grubu ön-test, son-test akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

“Kontrol grubu ön-test, son-test akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 3’te verilmiştir.

**Tablo 3.**

*Kontrol Grubu Ön-test Son-test Akademik Başarı Puanlarına İlişkin İlişkili Örneklemeler için t-Testi Dağılımı*

		N	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p
Kontrol	Ön-test	25	8,12	4,186	24	-8,335	,000
	Son-test	25	17,6	7,094			
<b>Toplam</b>		<b>50</b>					

\*p<,05

Tablo 3 incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerinin ön-test son-test akademik başarı puanlarına ilişkin ortalamaları (ön-test için  $\bar{X}=8,12$ , son-test için  $\bar{X}=17,6$ ) arasında son-test akademik başarı puanları lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur (t=-8,335, p<,05). Geleneksel (düz anlatım) yönteme dönük öğrenme yaşantılarının düzenlendiği kontrol grubundaki öğrencilerin, akademik başarı puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir artış gözlenmiştir. Bu bağlamda, geleneksel (düz anlatım) yöntemin de öğrencilerin İngilizce sözcük dağarcıklarını geliştirmede etkili olduğu söylenebilir.

### 3.4. Deney ve kontrol grupları son-test akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

“Deney ve kontrol grupları son-test akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 4’te verilmiştir.

**Tablo 4.**

*Deney Ve Kontrol Grubu Son-Test Akademik Başarı Puanlarına İlişkin Bağımsız Gruplar T-Testi Dağılımı*

	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	p
Kontrol	25	17,60	7,09			
Son- Test				48	-3,921	,000
Deney	25	23,64	2,99			
<b>Toplam</b>	<b>50</b>					

\*p<,05

Tablo 4'te görüldüğü gibi öğrencilerin sözcük dağarcıklarını geliştirmeye yönelik deney ve kontrol gruplarına uygulanan son-test akademik başarı puanları incelendiğinde; deney grubu öğrencilerinin akademik başarı puanları ( $\bar{X}= 23,64$ ) ile kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı puanları ( $\bar{X}= 17,60$ ) arasında ( $t= -3,921$ ,  $p< ,05$ ) deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu verilere göre, deney sonunda, *anahtar sözcük* yönteminin kullanıldığı deney grubundaki öğrencilerin, geleneksel yöntem(düz anlatım) kullanılan kontrol grubu öğrencilerine göre sözcük dağarcıklarını geliştirmede daha başarılı oldukları görülmektedir. Yabancı dilde öğrencilerin sözcük dağarcıklarını geliştirmede anahtar sözcük yönteminin geleneksel (düz anlatım) yöntemine göre daha etkili olduğu söylenebilir.

### 3.5. Deney grubu son-test - kalıcılık testi akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

“Deney grubu son-test - kalıcılık testi akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 5'te verilmiştir.

**Tablo 5.**

*Deney grubu son test- kalıcılık testi akademik başarı puanlarına ilişkin ilişkili örneklem için t-testi dağılımı*

	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	P
Son-Test	25	23,64	2,99			
Deney				24	-,864	,396
Kalıcılık testi	25	23,92	1,93			
<b>Toplam</b>	<b>50</b>					

\*p<,05

Tablo 5'te görüldüğü gibi öğrencilerin sözcük dağarcıklarını geliştirmeye yönelik deney grubuna uygulanan son-test ve kalıcılık testi akademik başarı puanları incelendiğinde; deney grubu öğrencilerinin son test akademik başarı puanları( $\bar{X}= 23,64$ ) ile kalıcılık testi akademik başarı puanları ( $\bar{X}= 23,92$ ) arasında ( $t= -,864$ ,  $p> ,05$ ) belirgin bir fark olmadığı görülmüştür. Bu verilere göre, *anahtar sözcük* yönteminin kullanıldığı deney grubundaki öğrencilerin, deneyin sonlanmasından bir ay sonra da hala sözcükleri hatırlıyor oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda, anahtar sözcük yöntemi kullanılarak oluşturulan öğrenme yaşantılarının öğrenmenin kalıcılığını sağlama konusunda oldukça etkili olduğu söylenebilir.

#### 4.TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada temel amaç, İngilizce dersinde *anahtar sözcük* yönteminin kullanılmasının öğrencilerin sözcük dağarcıklarını geliştirmelerine ve akademik başarılarına etkisinin olup olmadığını ortaya koymaktır. Öğrencilerin İngilizce dersinde sözcük öğrenmelerine anahtar sözcük yönteminin etkisinin araştırılması kapsamında beş farklı sonuç elde edilmiştir. Bunlar kontrol grubu ve deney grubu öğrencilerinin grup içi ön-test son-test başarı puanları, gruplar arası ön-test son-test başarı puanları ve deney grubu öğrencilerinin son-test, kalıcılık testi başarı puanları arasındaki ilişkileri gösteren sonuçlardır.

Elde edilen bulgulardan ilki deney ve kontrol grubu öğrencilerinin İngilizce dersinde sözcük öğrenmelerine ilişkin akademik başarı puanları arasındaki farktır. Buna göre, kontrol grubu ve deney grubu öğrencilerinin deneye başlamadan önceki ön-test akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Böylece deneye başlamadan önce her iki grupta birbirine denk gruplar olduğu söylenebilir.

İkinci bulgu olarak, anahtar sözcük yöntemi kullanılarak öğrenme ortamının oluşturulduğu deney grubu öğrencilerinin ön-test son-test akademik başarı testi puanları arasındaki farktır. Buna göre, deney grubu öğrencilerinin ön-test son-test akademik başarı puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, anahtar sözcük yönteminin öğrencilerin İngilizce sözcük öğrenmelerine olumlu katkıda bulunduğu söylenebilir.

Üçüncü bulgu kontrol grubu öğrencilerinin ön-test son-test akademik başarı puanları arasındaki farktır. Buna göre, geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı (düz anlatım yöntemi) kontrol grubunun ön-test son-test akademik başarı puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Buradan hareketle, geleneksel öğretim yönteminin (düz anlatım yöntemi) öğrencilerin İngilizce sözcük öğrenmelerine olumlu anlamda katkıda bulunduğu söylenebilir. Hisar (2006), Atkinson, Raugh ve Schubbach (1975), Kobayashi (2010)'nin yaptıkları çalışmaları bu bulguyu desteklemektedir.

Ulaşılan dördüncü bulgu deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son-test akademik başarı puanları arasındaki farktır. Bu sonuca göre, anahtar sözcük yönteminin kullanıldığı deney grubu ve geleneksel öğretim yönteminin (düz anlatım yöntemi) kullanıldığı kontrol grubu öğrencilerinin son-test akademik başarı puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu bağlamda, İngilizce dersinde sözcük öğrenimi konusunda anahtar sözcük yönteminin geleneksel öğretim yöntemine( düz anlatım yöntemi) göre daha etkili olduğu söylenebilir. Hisar (2006) da ilkokul 4 ve 5. sınıf öğrencilerinin İngilizce öğrenimine yönelik yaptığı çalışmada İngilizce dersinde kullanılabilecek etkili öğretim yöntemlerinin geleneksel öğretime göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca, Atkinson, Raugh ve Schubbach (1977) Rusça sözcük öğretimine ilişkin yaptıkları çalışmada anahtar sözcük yönteminin oldukça etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca, Kobayashi (2010), Japonya'da yabancı dil olarak Çince öğretime ilişkin yaptığı deneysel çalışmada anahtar sözcük yönteminin geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Ulaşılan son bulgu ise deney grubu öğrencilerinin son test akademik başarı puanları ile kalıcılık testi puanları arasındaki farkın olup olmadığıdır. Buna göre, İngilizce sözcükleri anahtar sözcük yöntemi kullanılarak oluşturulan öğrenme ortamında öğrenen deney



grubu öğrencilerinin son-test puanları ile bir ay sonra yapılan kalıcılık testleri arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Bu bağlamda, anahtar sözcük yönteminin öğrenmenin kalıcılığının sağlanması konusunda oldukça etkili olduğu söylenebilir. Bununla ilgili, Crutcher (1990), İspanyolca öğrenimine ilişkin anahtar sözcük yöntemi kullanılarak sözcük öğrenimi ve öğrenmelerin kalıcılığıyla ilgili yaptığı çalışmada, bu yöntemle öğrenilen sözcüklerin büyük oranda hatırlandığı sonucuna ulaşmıştır. Yine Başibek ve Sarıçoban (2012), yaptıkları çalışmalarında, sözcük öğretiminde anahtar sözcük yönteminin etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Öneriler;

- 1- 5. sınıf İngilizce sözcük öğretiminde anahtar sözcük yönteminin uygulanmasının öğrencilerin akademik başarısına ve öğrenmenin kalıcılığına olumlu katkıda bulunmasından dolayı bu yöntemin diğer üniteler için de kullanılması önerilebilir.
- 2- Anahtar sözcük yönteminin, öğrencilerin İngilizce sözcük dağarcığını geliştirmeye yönelik etkisinin araştırılması amacıyla farklı eğitim kademelerindeki öğrencilere uygulanması önerilebilir.
- 3- Anahtar sözcük yönteminin İngilizce dersinde uygulanması ile ilgili öğretmen görüşleri alınması önerilebilir.
- 4- Bu konuyla ilgili yapılacak yeni çalışmalarda geniş çalışma grupları (örneklemeler) önerilebilir.

## KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K. Ü. (2014). *Aktif öğrenme (13. Baskı)*. Ankara: Biliş Yayıncılık.
- Açıkgöz, K. Ü. (2016). *Etkili öğrenme ve öğretme (8.Baskı)*. Ankara: Biliş Yayıncılık.
- Atkinson, R. C. (1975). Mnemotechnics in second-language learning. *American Psychologist*, 30 (8), 821- 828. 12 Şubat 2016 tarihinde [http://rca.ucsd.edu/selected\\_papers/12\\_Mnemotechnics%20in%20second%20language%20learning.pdf](http://rca.ucsd.edu/selected_papers/12_Mnemotechnics%20in%20second%20language%20learning.pdf) adresinden alınmıştır.
- Atkinson, R. C., Raugh, M. R. & Schubbach, R. D. (1975). An application of the mnemonic keyword method to the acquisition of a russian vocabulary. *Journal of Experimental Psychology: Human Learning and Memory*, 104, 2, 126-33. (ERIC No. EJ113586)
- Atkinson, R.C., Raugh, M. R. & Schubbach, R. D. (1977). Teaching a large russian language vocabulary by the mnemonic keyword method. *Instructional science*, 6, 199-221. 16 Şubat 2016 tarihinde <https://link.springer.com/article/10.1007/BF00120656> adresinden alınmıştır.
- Başıbek, N. ve Sariçoban, A. (2012). Memonics technique versus context method in teaching. *Education and Science*, 37 (164), 251- 266. 20 Şubat 2016 tarihinde <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/viewFile/783/377> sitesinden alınmıştır.
- Bayrakçeken, S., Doymuş, K., ve Doğan, A. (2015). *İşbirlikli öğrenme modeli ve uygulanması (2. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F.(2016), *Bilimsel araştırma yöntemleri (22. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Crutcher, R. J. (1990). *The role of mediation in knowledge acquisition and retention: learning foreign vocabulary using the keyword method.* (HS Report. No. 90). Boulder: Institute of Cognitive Science University of Colorado.
- Hanbay, O. (2013). *Çocuklara yabancı dil öğretimi (1. Baskı)*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Hisar, Ş. G. (2006), *4. ve 5. sınıf ingilizce derslerinde kullanılabilecek etkili öğretim yöntemleri üzerine deneysel bir çalışma*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Kobayashi, R. (2010). The effectiveness of the key word method in Kanji acquisition for second language learners. *Southeastern Association of Teachers of Japanese*, s. 99- 111. Duke: Duke University. 3 Mart 2016 tarihinde [https://toyo.repo.nii.ac.jp/?action=repository\\_action\\_common\\_download&item\\_id=3710&item\\_no=1&attribute\\_id=22&file\\_no=1](https://toyo.repo.nii.ac.jp/?action=repository_action_common_download&item_id=3710&item_no=1&attribute_id=22&file_no=1) adresinden alınmıştır.
- Korkmaz, Ö., Mahiroğlu, (2007). Beyin, bellek ve öğrenme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 93- 104.
- Oflaz, A. (2017). Using mnemonic devices in German language teaching. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5(2), 22- 41.

- Paker, T. (2012). Türkiye’de neden yabancı dil (İngilizce) öğretemiyoruz ve neden öğrencilerimiz iletişim kurabilecek düzeyde İngilizce öğrenemiyor?. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(32), 89- 94. 3 Mart 2016 tarihinde <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/pauefd/article/viewFile/5000055894/5000053103> sitesinden alınmıştır.
- Senemoğlu, N. (2015). *Gelişim, öğrenme ve öğretim (24. Baskı)*. Ankara: Yargı Yayınevi.
- Yılmaz, H. (2008 ). *Yabancı dil öğretiminde özgün materyal*. Sözel Bildiri. Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi Ulusal Kongresi. Ankara, Türkiye.

## EXTENDED ABSTRACT

### 1. Introduction

Vocabulary knowledge is quite important to read, understand and speak a language. In our country, students try to memorize foreign words by spending hours but they still have problems in learning foreign words. And they also have problems related to retention of these words.

It is thought that encoding method is effective to solve these problems and place words in memory permanently. Encoding method can be described as a transfer process of knowledge. In this process, knowledge in working memory is correlated with the knowledge which exists in long-term memory stored before and the newly learned knowledge is transferred to long-term memory (Senemoğlu, 2015). Not only brain gets the knowledge, but also it processes the knowledge (Açıkgöz, 2014). To do this, mnemonics can be used to transfer the knowledge in working memory to long-term memory. And to make memory work more effective, using special techniques called mnemonics (inspired by Greek memory goddess; Mnemosyne) can be useful (Korkmaz ve Mahiroğlu, 2007).

While preparing the learning environment to teach vocabulary in foreign language, using mnemonics to code and to make sense of knowledge is quite important. Mnemonics are strategies that help to code the associations, related with subjects to be learned and don't exist naturally, by creating an association of ideas. The knowledge which is correlated with ideas by using "keyword method" as a mnemonic is transferred to long-term memory. So, more permanent learning comes true. The keyword method, although a vocabulary in a language hasn't got a meaningful relationship directly with a vocabulary in a foreign language, complete vocabulary or a part of it has only sound similarity with foreign vocabulary (Atkinson, 1975). It can be said that the keyword method is a method which is frequently used to learn words in a foreign language (Senemoğlu, 2015).

The purpose of this study is to find out how effective the using of the keyword method to develop students' vocabulary knowledge in the foreign language.

In line with this purpose, the problems and sub-problems of this study are formed like below.

### Problem statement

Does the using of keyword method that is one of the mnemonics effect the students' vocabulary knowledge developments?

### Sub-problems

In the usage of keyword method in foreign language learning,

- 1- Is there a statistically meaningful difference between the pre-test academic achievement tests of experimental and control groups?
1. Is there a statistically meaningful difference between the pre-test and post-test academic achievement tests of the experimental group?
2. Is there a statistically meaningful difference between the pre-test and post-test academic achievement tests of the control group?

3. Is there a statistically meaningful difference between the post-test academic achievement tests of experimental and control groups?
4. Is there a statistically meaningful difference between the post-test and retention test academic achievement tests of the experimental group?

## **2. Method**

Because of the fact that this study is done to test the effect of differences created by the researcher on the dependent variable, the quasi-experimental method has been used. In this method, two of ready groups are tried to be matched on certain variables and the experiment is applied (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2016).

## **3. Findings, Discussion and Results**

In this study, data has been obtained by using statistical analysis method as depending on quantitative data. Depending on research, the effect of keyword method on students' vocabulary learnings in English lesson, five different results have been found. These results are; difference between the pre-test academic achievement tests of experimental and control groups, difference between the pre-test and post-test academic achievement tests of experimental group, difference between the pre-test and post-test academic achievement tests of control group, difference between the post-test academic achievement tests of experimental and control groups, difference between the post-test and retention test academic achievement tests of experimental group.

The first finding is the difference between the pre-test academic achievement tests of experimental and control groups. According to this, it has been seen that there isn't a statistically meaningful difference between academic achievement test points of control and experimental groups. So, it is clear that both control and experimental groups have been equal before beginning experiment.

The second finding is the difference between the pre-test and post-test academic achievement tests of the experimental group which has studied words by using keyword technique as mnemonics. According to this finding, it has been seen that there exists a statistically meaningful difference between pre-test and post-test points of the experimental group. So, the keyword method has positive effects on students' vocabulary learnings in English lesson.

The third finding is the difference between the pre-test and post-test academic achievement tests of the control group which has studied words by exposing traditional teaching method( lecture method). According to this finding, it was observed that there exists a statistically meaningful difference between pre-test and post-test points of the control group. So, like keyword method, the traditional teaching method( lecture method) has also positive effects on students' vocabulary learnings in English lesson.

The fourth finding obtained from the study, the difference between the post-test academic achievement tests of experimental and control groups. According to the results of the analysis, there found a meaningful difference in support of experimental group according to post-test results of the control group in which traditional method has been used and experimental group in which the keyword method have been used. So, it can be said that the keyword method is more effective than traditional method( lecture method) in English vocabulary learnings of students. Related to this finding, in his study about English

learnings of 4th and 5th-grade students, Hisar(2006), has found out that effective teaching methods which can be used in English lessons are more effective than the traditional method. As well as the studies in our country, the studies conducted abroad also support these findings. For example; in their studies about teaching Russian as a foreign language, Atkinson, Raugh and Schubbach(1977) and Kobayashi(2010), in his study about teaching Chinese as a foreign language in Japan, have found out that the keyword method is more effective than the traditional teaching method.

The last finding is the difference between the post-test and retention test academic achievement tests of the experimental group. According to this, there hasn't been found a meaningful difference between the post-test and retention test results of the experimental group. So it can be said that learnings of students are permanent. Related to this, Crutcher (1990), in his study about learning Spanish vocabulary by using keyword method and retention of learnings, he has had a conclusion that words learned by using keyword method are more permanent. And also in their studies, Başıbek and Sarıçoban (2012) have found out that keyword method is effective in teaching vocabulary.

#### Suggestions

- 1- Because of the fact that keyword method is effective in learning English vocabularies of 5th-grade students, it can be used effectively for other units.
- 2- For the purpose of finding out the effects of keyword method in English lessons to develop students' vocabulary knowledge, this method can be used in different education stages.
- 3- It can be suggested that teachers' opinions about the usage of keyword method in English lessons can be received.
- 4- In new studies which will be done about this subject, wide range of study groups can be suggested.